

Motion till riksdagen 2020/21:3793

av **Kristina Axén Olin m.fl. (M)**

med anledning av prop. 2020/21:58 Möjlighet till betyg från årskurs 4 – efter försöksverksamheten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betyg ska ges i årskurs 3 i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tidigare betyg ska införas nationellt i Sveriges samtliga grundskolor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under regeringsåren 2006–2014 gjorde alliansregeringen förändringar av den svenska skolan. Det handlar om förbättringar av lärarnas kompetensutveckling och ett nytt karriärtjänstsystem för lärarna. Samtidigt prioriterades renodlade kunskapsreformer för att stärka skolans kunskapsuppdrag, exempelvis nya läroplaner, bättre kunskapsuppföljning genom att tidigare lägga de nationella proven till årskurs 3 i lågstadiet och betyg från årskurs 6.

När betygen tidigare gavs från åttonde klass kände många elever en stress att på kort tid höja sina betyg, men också osäkerhet kring hur betygsättning fungerar eftersom man aldrig varit med om det tidigare. Sedan betygen flyttades ned till årskurs 6 har Skolverket utvärderat reformen. Utvärderingen slår fast att det har blivit ett större fokus på elevernas kunskapsutveckling, och åtta av tio elever uppger att man jobbar hårdare i skolan. Detta visar att reformen fick avsedd effekt.

Därför ska betygen flyttas till årskurs 3, vilket också är det år då eleverna gör nationella prov för första gången och har tydliga kunskapskrav. Det gör betygen till ett mer naturligt och självklart inslag i skolan samtidigt som det ger elever, föräldrar, lärare och rektorer en större tydlighet kring hur väl undervisningen fungerar och vilket stöd eleverna behöver för att stärka sina kunskaper.

Moderaterna menar att ett robust skolsystem ska vara transparent, förutsägbart och hållbart över tid. Därför ser vi, likt Skolverket i dess remissvar, ett antal problem med regeringens förslag. För det första anser vi att kunskapsuppföljning har en sådan central roll att den bör gå att följa upp nationellt. Därför menar vi att det är olyckligt att regeringen dels gör reformen frivillig för skolor att ta del av, dels delegerar beslutet om tidigare betyg till rektor.

Detta riskerar inte bara att försvåra den nationella kunskapsuppföljningen utan försvårar även skolhuvudmannens styrning och ansvar för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet. Därmed instämmer Moderaterna i flera remissinstansers invändningar mot förslaget att delegera beslutet till rektor, däribland Skolverket, Skolinspektionen och Sveriges Kommuner och Regioner.

För det andra bortser regeringen från att många skolor i dag dras med en hög personalomsättning och täta rektorsbyten. Ny statistik från Skolverket visar att tre av tio rektorer lämnar sitt jobb efter ett år, och efter fem år har åtta av tio rektorer lämnat sitt jobb.

Vid rektorsbyten anser regeringen att varje ny rektor har rätt att ompröva beslut om tidigare betyg. Detta menar vi inte skapar långsiktigt hållbara förutsättningar för vare sig lärare eller elever. I stället riskerar förslaget att leda till ryckighet och kortsiktighet. Vi menar i stället att de första betygen bör ges i årskurs 3 och att det bör gälla samtliga grundskolor i Sverige. Införandet bör ske på ett sådant sätt som gör reformen utvärderingsbar, exempelvis genom ett stegvist införande som säkerställer kontrollgrupper.

För Moderaterna är det en självklarhet att välmående elever och höjda kunskapsresultat går hand i hand. Därför är det av största vikt att skolans och huvudmannens samlade professioner, inte minst elevhälsan, skapar en sund kultur kring betygen och arbetar förebyggande mot stress och psykisk ohälsa. I Moderaternas kommittémotion ”Trygghet och arbetsro för skolans medarbetare och elever” lämnar vi för denna fråga flera relevanta förslag om hur tillgängligheten till elevhälsan kan öka och utgå mer från elevernas behov. Huvudmannen ska också enligt skollagens bestämmelser säkerställa att extra anpassningar och särskilt stöd sätts in när eleven behöver det.

Kristina Axén Olin (M)

Lars Püss (M)

Marie-Louise Hänel Sandström (M)

Noria Manouchi (M)